Suuri valiokunta

Eduskunta

Viite: Kirjallinen asiantuntijalausuntopyyntönne 25.9.2019

Asia: U 45/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista 1.) ehdotus neuvoston asetukseksi vuosia 2021—2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta (rahoituskehysasetus)

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto Brysselissä ajaa Etelä-Savon, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Lapin, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakuntien etuja. EU-toimisto toimii yhdessä maakuntaliittojen kanssa edistääkseen Itä- ja Pohjois-Suomen (IP) alueellista kehittämistä sekä elinkeinoelämän kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä. Toimisto seuraa aktiivisesti edustamiensa alueiden kannalta tärkeitä EU-asiakokonaisuuksia ja pyrkii vaikuttamaan niihin.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU –toimiston puolesta haluan lausua seuraavaa:

Mihin rahoituskehysten kokonaistason tulisi asettua, jotta ratkaisu ei lisää Suomen maksutaakkaa kohtuuttomasti, mutta mahdollistaa keskeisten EU:n painopisteiden toteutumisen ja turvaa Suomen kohtuullista saantoa?

Kehyksen kokonaistasoa ei tulisi alentaa komission esittämästä. Esitetty 1.11 % EU-27 yhteenlasketusta BKT:stä merkitsee EU:n budjetin lievää supistumista 27 jäsenmaata tarkastellen, vaikka %-osuus BKT:stä hieman nouseekin. Budjetin supistuminen johtaa leikkauksiin ja vaikeuttaa uusien perusteltujen tehtävien rahoittamista. Suomeen tuleva EAKR- ja ESR-rahoitus kasvaisi lievästi, mutta pitää ottaa huomioon, että kuluvalle rahoituskaudelle 2013-2020 koheesiorahoitus Suomeen supistui 25 %. Suomen nettomaksu on koko jäsenyyden ajan pysynyt hyvin maltillisena eikä se tulisi oleellisesti kasvamaan komission esityksen johdosta ottaen huomioon Ison-Britannian eron EU:sta. Suomen nettomaksuun vaikuttaa oleellisesti, miten Suomi menestyy EU:n budjettineuvottelussa koskien maatalous/maaseutu-rahoitusta ja aluepoliittista rahoitusta Suomeen.

Miten rahat tulisi kohdentaa Suomelle ja EU:lle hyödyllisellä tavalla ottaen huomioon se, ettei EU:n toimintaa voida arvioida vain menojen ja tulojen perusteella, vaan suhteessa EU-jäsenyyden tuomaan lisäarvoon mm. kansantaloudelle.

Komission esityksen yleislinja EU:n budjetin kohdistamisesta nykyisiin tehtäviin ja uusiin tehtäviin (ilmasto, muuttoliike, rajavalvonta, puolustus ym.) on yleisesti ottaen perusteltu. Vakava puute on kuitenkin siinä, että arktinen ulottuvuus puuttuu lähes kokonaan. Arktisen politiikan käynnistäminen olisi EU:lle kokonaisuudessaan suuri mahdollisuus, myös taloudellisesti koskien pohjoisten luonnonvarojen kestävää käyttöä. Toinen vakava ongelma koskee Suomeen kohdistuvan Interreg-rahoituksen suurta leikkaamista (30 %), mikä heikentäisi Suomen ja Venäjän pitkän yhteisen rajan yli tapahtuvaa yhteistyötä.

Miten ja millaisella rahoituksella kautta voidaan edistää EU:n ja kansallisia tavoitteita.

Olisi tärkeää parantaa edelleen EU:n rahoituksen ja kansallisen rahoituksen keskinäistä täydentävyyttä. Se toimii kohtuullisesti koheesiopolitiikassa sekä maaseutuohjelmassa. Komission esittämä maaseutuohjelman irrottaminen koheesiopolitiikasta ei olisi perusteltua. Parempaa täydentävyyttä tarvittaisiin Horisontti-ohjelmassa, Verkkojen Eurooppa-ohjelmassa sekä tällä kaudella kokeillussa Euroopan Strategisten Investointien Rahaston (ESIR) toiminnassa.

EAST & NORTH FINLAND EU OFFICE
Avenue Palmerston 24, B-1000 Brussels, Belgium
tel. +32 2 239 22 20 | fax +32 2 231 01 22 | info@eastnorth.fi | www.eastnorth.fi

Vastaavatko kehykset EU:n uusiin haasteisiin ja lisäävätkö ne politiikkatoimien johdonmukaisuutta? Riittävätkö rahat kaikkien politiikkojen toteuttamiseen?

Koska komission esitys rahoituskehykseksi on tarpeettoman niukka, vaikeutuu uusien, perusteltujen haasteiden ottaminen haltuun.

Miten rahojenkäytön vastuullisuus ja läpinäkyvyys turvataan? Onko rahoituslähteitä tarpeen etsiä uusista rahoituslähteistä? Mitä vaihtoehtoja on käytettävissä? Kannattaako rahojen kierrättäminen Brysselin kautta?

Komission esitykset varojenkäytön vastuullisuudesta ja läpinäkyvyydestä ovat perusteltuja. Tulee kuitenkin nykyistä paremmin turvata, että käytännön toiminta on säädösten mukaista. Tärkein keino vastuulliseen varojen käyttöön on se, että paljon rahoitusta saavilla jäsenmailla ja toimijoilla on riittävän suuri oma rahoitusvastuu. Komissio esittääkin rahoitussuhteiden tarkistamista tätä tarkoittaen. "Rahojen kierrättäminen Brysselin kautta" on populistinen heitto. Lähes kaikilla EU:n budjetin kautta rahoitetuilla toimilla edistetään myös jäsenmaiden ja niiden alueiden, yritysten ja yhteisöjen yhteistoimintaa. Esimerkkinä EU:n Itämeren alueen ohjelma.

Brysselissä 30.10.2018

ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN EU – TOIMISTO

Kari Aalto
Johtaja

East & North FINLAND
East & North Finland EU Office - www.eastnorth.fi